

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnaburgensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes
Coloniae Agrippinae, 1657

Pars VII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

CAP. XXVI. *Quid recitandum, finita concione.*

DEbet quoque, finita concione, Decalogus ac Symbolum fidei & succincte & exerte recitari; illa quoque exomologesis ac publica peccatorum confessio, cum imploratione misericordiae Dei, pure ac distincte pronuciari, ac moneri populus, ut eisdem verbis Sacerdotem pronuciantem subsequatur; ac deinde recenseri consolatoria imprecatio remissionis peccatorum, ut populus, dejecto, contrito, humiliato animo ac toto corde, cum Presbytero accingatur ad mysterium redemptionis suae (quod in Altari tractatur) contemplandum, fructumque Dominae passionis, quae in Altaris mysterio commemoratur repraesentaturque, participandum.

CAP. XXVII. *Quomodo, finita concione, populus excitandus ad orandum pro defunctis.*

Cum multum plerumque temporis, parvo cum fructu, teratur in recensendis singulatim defunctorum nominibus, ubi viritum pro quolibet exigitur una oratio Dominica, idque interdum non citra suspensionem vel quæstus vel ambitionis fiat: Nobis potius videbitur, ut populus ad communem pro defunctis orationem pie ac devotè dicendam accendatur, & hæc genealogia intermittatur. Super qua re tamen, quod ad morem Civitatis Nostræ Colonienfis attinet, & cum Parochis & cum Senatu latius agere non omittemus.

P A R S S E P T I M A.

CAP. I. *De administratione Sacramentorum.*

Ecclesiæ Catholicæ usus, septem mysteria (quæ Sacramenta appellantur) observat; veluti septem quædam parata remedia, per quæ Deo visum est peccatis nostris mederi, ac nobis gratiæ suæ salutaris medicinam (diversa tamen ratione) infundere. quæ sunt, Baptismus, Confirmatio, Eucharistia, Pœnitentia, Extrema Unctio, Ordo, & Matrimonium. Quæ cur à Christo & Ecclesiâ instituta sint, & à veteribus Sacramenta peculiariter appellata; deinde, quæ illorum sit per gratiam Dei efficacia & virtus; nunc non est dicendi locus. Tantum admonebimus in præsentia Parochum, quæ illum circa dispensationem singulorum observare conveniat.

CAP. II. *Instruendus populus, quid agatur in cujuslibet Sacramenti exhibitione.*

Aug. lib. de doct. Christ. **Q**Via igitur in Sacramentis aliud videtur, atque aliud agitur; instruendus est populus in cujuslibet exhibitione, quid in hujusmodi Religioso arcano (id enim Sacramentum sonat) agatur. Cum enim in Sacramentis istis per signa quædam sensibilia infundatur insensibilis gratia, congruens externis signis; excitanda est fidelium fides & devotio in Deum, ut, credentes, ac divinum mysterium intelligentes, ad Dei ac Salvatoris nostri Iesu Christi participandam gratiam accedant. Quod fiet, cum Parochus, sub administrationem cujuslibet Sacramenti, sacra concione populum breviter admonuerit, quid in ea re agatur.

CAP. III. *Quid agatur in Baptismo.*

ET ut de sacro Baptismo exordium capiamus, docendus est populus, quod illic aboleatur vetus homo, remisso omni peccato, atque novus exoriat, ab omni labe purgatus per fidem in Christum: quod illic, qui baptizatur, lavetur lavacro regenerationis & renovationis Spiritus sancti in Sanguine Christi pro nobis effuso: quod illic veterem Adam exuimus, ac vicissim Christum induimus, conscripti cum illo per Baptismum in mortem, ut, quomodo Christus surrexit à mortuis per gloriam Patris, ita & nos in novitate vitæ ambulemus: quemadmodum hæc Enchiridion latius edocebit.

Galat. 6.

Ti. 3.

Rom. 6.

CAP. IV. *Cujus sint admonendi Susceptores infantis.*

Susceptores infantis (Patrini qui dicuntur) Smerito admonentur, quod ipsi sint, qui, Ecclesiæ nomine, & in Ecclesiæ fide, Christo parvulos offerant per Baptismum, ac se prope modum pro parvulis fidejussores constituant, nomine parvuli respondententes: quem etiam, postquam adoleverit, Symbolum simul & Orationem Dominicam edocere, atque vitam Christo ac professione in Baptismo factâ dignam perpetuo agere, saltem ubi id necessitas postulare videbitur, cohortari non omittent. proindeque malumus, illos deligere provectæ ætatis, quam impuberis; ne videatur infans infantem offerre, ac sponsorem se Deo pro alio constituere, qui, quod promittit, non intelligat; ideoque multo minus, quod non intelligit, docere queat.

c. vos ante omnia, de cons. dist. 4.

CAP.

CAP. V. *Populus docendus, quid velint
externa signa.*

Praterea docebunt populum, quid sit, quod catechizetur baptizandus; quid reliqua solemnia, quæ Ecclesia adhiberi voluit, signent; videlicet, Cur insuffletur in faciem baptizandi, cur signum Crucis & in pectore & in fronte fiat, cur sal in os detur, cur aures & nares spuito attingantur linianturque, cur inunctio in pectore & scapulis fiat, & cur post baptismi tinctionem in vertice; denique, quid significet amictus albus, quo infans seu alius baptizatus superinduitur. quæ omnia sunt mysteriorum plena; quemadmodum Enchiridion declarabit.

CAP. VI. *Quomodo accedendum
ad Baptismum.*

Cum beatissimus Apostolus in Ecclesia I Cor. 14. omnia honeste atque secundum ordinem fieri jubeat; debet Baptismus, summâ mentis, in Deum & in sacratissima quæ aguntur mysteria, intentione, & dari & accipi. Quare, quicquid hinc Susceptores seu alios adstantes avocet, procul tollendum est. Accedatur itaque, deposito omni fastu, humili spiritu, ac recta in Deum fiducia; quemadmodum I Cor. 14. accesserunt, qui Jesu parvulos obtulerunt, ut manus eis imponeret. Nam hic renunciat Satanæ, & omnibus operibus atque omnibus pompis ejus. Conveniaturque ante inter Paternos de nomine infantis; ut potius in baptismo ipso cogitetur de lucranda anima Christo, quam de retinendo nomine.

CAP. VII. *Baptismus in facie Ecclesia
peragendus.*

Magna certe ratione Ecclesiasticis Patribus visum est, ut Baptismus in conspectu Ecclesiæ, in loco sacro, recipiatur; nisi tamen imminens necessitas fieri aliud suaserit. Quamobrem displicet Nobis, quod quidam fastuosi, templum Domini despicientes, ambiunt magis, suos infantes in domibus privatim baptizari. Quod deinceps, nisi necessitas id ipsum exegerit, & causâ cognitio præcesserit, indulgere nolumus.

CAP. VIII. *In Confirmationis exhibi-
tione quid docendum.*

Idem, dum Sacramentum Confirmationis confertur, docebunt Vicarii Nostri in Pontificalibus, quid agatur; nempe quod illic ambiatur gratia Spiritus sancti, qua confirmatur tyro adversus Satanæ tentationes roboraturque, ut, quod corde credit ad ju-

stitiam, ore quoque palam confiteatur ad salutem. Quamobrem eo communiri solet Rom. 10. ætas tenera, quæ ad nequitiam proclivior est quam ad pietatem, ut ea proclivitas minuat, docilitasque ad pietatem augeatur. Omnes fideles (inquit Urbanus Pontifex Romanus) per manus impositionem Episcoporum, Spiritum sanctum post baptismum accipere debent, ut pleni Christiani inveniantur: quia, cum Spiritus sanctus infunditur, cor fidele ad prudentiam & constantiam roboratur. De Spiritu sancto accepimus, ut efficiamur spirituales; quia animalis homo non percipit ea quæ sunt Spiritus Dei. De Spiritu sancto accepimus, ut sapiamus inter bonum malumque discernere, justa diligere, injusta respicere, ut malitiæ ac superbiæ repugnemus, ut luxuriæ & diversis illecebris ac foedis indignisque cupiditatibus resistamus. De Spiritu sancto accepimus, ut, amore vitæ & gloriæ ardore succensi, erigere à terrenis mentem ad superna & Divina valeamus. Sed de hoc alibi latius.

CAP. IX. *Quomodo ad Sacramentum
Confirmationis accedendum sit.*

An expediat, imitari consuetudinem, qua observatur, ut, nedum adultis, sed & infantibus, detur Confirmatio, idque præmissis, hic non definimus: quanquam, quod Aureliani Concilio sancitum est, Nobis magis placuerit; videlicet, ut jejuni ad Confirmationem veniant perfectæ ætatis, ut moneantur Confirmationem Sacramentalem facere priusquam accesserint, quod mundi, donum Spiritus sancti mereantur accipere. Cum enim hoc Sacramentum non sit necessitatis absolutæ, convenientius & utilius dabitur, si addatur admonitiuncula. At, antequam infans supra septimum ætatis annum progressus fuerit, parum aut nihil horum quæ aguntur intelliget, ne dicamus, meminerit.

CAP. X. *Cujus sint admonendi Suscep-
tores Confirmati.*

Quemadmodum in baptismo Susceptores sunt, ita hic qui Confirmandum præsentant ac coram Episcopo sistunt; idque non admodum diversa ratione; nisi quod quidam etiam dicunt, decens esse, ut, qui nondum adversus Carnis, Mundi ac Satanæ tentationes roborati sint, per Confirmatos jam dudum, atque exercitatos sensus habentes, quibus fides Confirmandi cognita atque explorata sit, Episcopo præsententur. Quamobrem quoque admonendi sunt isti officii sui; curandumque, ut tanti Sacramenti perceptio digne ac reverenter peragatur; quemadmodum in primitiva Ecclesia observatum legitimus.

CAP.

CAP. XI. *De moderandis donariis, quæ susceptores infantibus donant.*

Quibusdam in locis, ambitionis magis quam pietatis causa, dum utrumque tam Baptismi quam Confirmationis Sacramentum peragitur, hi, qui Patrini dicuntur, certant, ut alter alterum, donariorum precio, (quo suscepti ac presentati pueri donantur,) vincant. Præterea itur statim, maxime post Baptismum, ad comessationes; cum tum maxime comessationibus esset abstinendum. Qua de re monendus est populus, ut, quæ digna sunt his Sacramentis, tantum curent; cætera aut moderentur aut penitus tollant. Nam non offenderimus Deum gravius, quam cum illius sanctissima mysteria indigne tractamus.

CAP. XII. *Docendus populus de signis externis.*

Docebit præterea Parochus populum, quid signet Chrisma, & cur ex oleo olivæ ac balsamo conficiatur; quemadmodum docebit Enchiridion.

CAP. XIII. *De Sacrosancta Eucharistia.*

Eucharistia, unicum illud piarum mentium solatium ac delictum, hac deploratissima tempestate, execranda insania ac abominabili prophanatione hæreticorum, de re tanta quodlibet comminiscendum, plerisque quodam modo in nauseam vertitur: adeo, ut (quod dolentes referimus) multi nunc sint, qui non tantum hunc panem vitæ, qui de cælo descendit, accipere non desiderant, sed & averfentur; homines, solo nomine Christiani, re ipsa vero Capharnaitis ipsi deteriores; etiam quos post acceptam noticiam veritatis, voluntarie in Filium Dei peccantes, ac Corpori Dominico & Sanguini contumeliam inferentes, terribilis quædam expectatio iudicii, & ignis æmulatio (quæ consumptura est adversarios) manet.

CAP. XIV. *Quid docendus populus in hujus Sacramenti ministracione.*

Docendus est itaque populus Christianus, certissima fide credere, quod in hoc Sacramento sit verum Corpus & verus Sanguis Christi Iesu. Neque enim veritas mentitur, quæ apud Matthæum, Marcum & Lucam, hoc Sacramentum instituens ac porrigens, simplicissime dixit: Accipite & comedite; Hoc est Corpus meum, quod pro vobis tradetur; Hic est Sanguis meus Novi Testa-

menti, qui pro vobis & pro multis effundetur in remissionem peccatorum; Hoc facite in meam commemorationem. Sic docet Paulus Apostolus: Calix benedictionis cui benedicimus, nonne communicatio Sanguinis Christi est? Et, Panis quem frangimus, nonne participatio Corporis Domini est? Unde conficitur, in Eucharistia totum esse Christum, quanquam ibi sit sub ratione cibi & potus. Qui enim tradidit verum Corpus & Sanguinem, haud dubie tradidit vivum. Quare, si credimus, in sepulcro Divinam naturam non fuisse separatam ab exanimi corpore, quanto magis credemus, eam à vivo corpore non esse separatam in Sacramento?

I Cor. 10.

CAP. XV. *Quibus persuasum est, utramque speciem Laicum participare oportere, quomodo docendi.*

Vbi sunt, quibus contra Ecclesiæ consuetudinem persuasum est, oportere Laicos participare Corpus & Sanguinem Domini sub utraque specie; ibi docebit Parochus hos qui gravatam habent conscientiam, Corpus & Sanguinem Domini in altera tamen specie, perfecte consistere; adeo ut Laicus, qui sub specie panis communicat, non tantum Corpus, sed & Sanguinem Domini, non minus recipiat quam qui capit sub utraque specie & panis & vini: Ecclesiam quoque Laicis unam tantum speciem dare, quod, pro reverentia ipsius Sacramenti & salute fidelium, Ecclesia (cui dispensatio Sacramentorum Dei commissa est) sic viderit expedire. Nam, quum nullatenus ambigendum sit, sub specie panis non tantum carnem, nec sub specie vini Sanguinem tantum, sed sub qualibet specie totum Christum contineri; cur se Laicus iudicio Ecclesiæ, quam Dominus audiri voluit, non submittet? quæ non temere, sed multis rationibus permota, decrevit, salubrius esse, ut non tantum populus, sed & Sacerdotes non sacrificantes, Christum sub una potius specie, quam sub duabus, perciperent. Quid enim panis vini que species aliud sunt post consecrationem, quam species Sacramentales & accidentia sine subjecto? ut non habeat Laicus, cur queratur, sibi alteram subtrahi speciem, ubi totum, quod sub utraque specie continetur, integre accipiat. De qua re alibi latius dicetur.

Ex Concil. Constant.

Matt. 18.

Amb. de Sacra. c. de vere. de conf. dist. 2.

CAP. XVI. *De veneratione sacrosanctæ Eucharistiæ.*

ET, quoniam in hoc Sacramento Christus continetur, cohortandus est populus, ut ad hæc mysteria, contremiscens, quum in celebratione Missarum elevatur Hostia salutaris, se reverenter inclinet, corporeque humi fuso, mente

Ioan. 6.

Hebr. 10.

Matt. 26.

Marc. 14.

Luc. 22.

Hono. 3. c.
sant. de
celeb. Miss.
Ex Conc.
Mogunt.
c. Presb.
de conf.
dist. 2. in
c. sane.

mente adoret Crucifixum; facturus idem, quum Presbyter defert ad infirmum Eucharistiam; quam ob id paratam semper habere debet, ut, quando quis infirmatus fuerit, statim eum communicet, ne sine communione decedat. Quod faciens, decenti habitu indutus, hanc salutarem Hostiam palam ac honorifice ante pectus cum omni reverentia & timore ferat & referat, lumine semper præcedente, ut hoc signo populus intelligat, illic eum esse præsentem qui est candor lucis æternæ. Hæc denique sacrosancta Hostia reponatur in loco singulari, mundo & signato; honorificeque collocata, devote ac fideliter conservetur.

C A P. XVII. *Quomodo tantum miraculum in hoc Sacramento fiat, populus docendus.*

Docendus item est populus; quod tantum miraculum in hoc Sacramento virtute Christi fiat, non ex merito Sacerdotis. Quod & in cæteris Sacramentis obtinet. Nam intra sanctam Ecclesiam Catholicam, in mysterio Corporis Christi, nihil à bono majus, nihil à malo minus, perficitur Sacerdote: quia non in merito consecrantis, sed in verbo efficitur creatoris, & in virtute Spiritus sancti. Si enim in merito esset Sacerdotis, nequaquam ad Christum pertineret. Nunc autem, sicut ipse est qui baptizat, ita ipse est qui per Spiritum sanctum hanc suam efficit Carnem, & transit vinum in Sanguinem. Sed hoc tantum interest, quod malus Sacerdos sibi tantum nocet, indigne tanta mysteria tractans. Nam, quod ad veritatem Corporis Domini attinet, ita percipit hic cui dicit Apostolus, Qui manducat indigne, iudicium sibi manducat; sicut is cui dicitur, Qui manducat meam Carnem, & bibit meum Sanguinem, in me manet, & ego in eo.

I Cor.
II.
Ioan. 6.

C A P. XVIII. *Quomodo admonenda plebs, ad sumendum Eucharistiam accedens.*

Præterea instituenda plebs est, quod Eucharistia sumenda sit; & in primis admonenda, quam grave crimen sit, ad tanti Sacramenti participationem indigne accedere. Nam Apostolus ait: Quicumque manducaverit panem hunc & biberit Calicem Domini indigne, reus erit Corporis & Sanguinis Domini. Et iterum hanc horrendam sententiam congeminans: Qui, inquit, manducat & bibit indigne, iudicium sibi manducat & bibit, non dijudicans Corpus Domini. Ideoque (uti subjicit) multi inter vos infirmi & imbecilles sunt, & dormiunt multi. Quod si nos ipsos dijudicaremus, non utique iudicaremur.

I Cor.
II.

C A P. XIX. *Qui ad hoc Sacramentum participandum admittendi.*

Proinde nemo admittendus est, nisi ejus conscientia Parocho sit, aut cui potestas super hac re legitime facta est, per exomologesin explorata, & qui poenitenti ac contrito corde Corpus Domini dijudicans accesserit; quod jubet Apostolus, quum ait: Probet autem semetipsum homo, & sic de Pane illo edat, & de Calice bibat; ne cum Iuda, qui cenæ Dominicæ ad iudicium interfuit, locum diabolo præbeat. Mens ergo ab omni affectu peccandi longe absit. Nam, si adhuc habet voluntatem peccandi, gravatur magis Eucharistiæ perceptione, quam purificatur. At contra, quamvis quis peccato mordeatur, si tamen poeniteat, & de cætero peccandi voluntatem nullam habeat, confidens de Domini miseratione, accedat ad Eucharistiam intrepidus & securus.

I Cor.
II.
Ioan. 13.

Aug. t.
quoni. de
conf. dist.
2.

C A P. XX. *Quatenus, alteri quam suo Parocho confessus, ad Eucharistiam admittendus.*

Qui alteri quam suo Parocho confessus est, is, si non factæ Confessionis suspectus habeatur, testimonium adferet, se confessum esse. cujus etiam conscientiam verus ipse Parochus in principalibus Christianismi articulis excutere non omittet. Ac generatim singuli Parochiani rudiores, anno saltem semel, quum adibunt mensam Dominicam, examinandi prius in præceptis Domini, articulis fidei, oratione Dominica, ac Ecclesiæ Sacramentis, maxime Baptismi & Eucharistiæ.

C A P. XXI. *Intra annum saltem semel communicandum.*

ET, ut cohortandus est populus, quo sæpenumero communicet, quemadmodum olim singulis diebus Dominicis fieri consuevit; (quod quidem nunc quo minus fiat, per Laicos stat, quibus non debet cælestis ille cibus invitis aut nauseantibus obtrudi;) ita ut minimum populus ipse in disciplina Ecclesiastica retinendus est, ut saltem toto anno semel ab omnibus, qui ad discretionis annos pervenissent, Confessis & Contritis, Eucharistia summâ cum reverentiâ suscipiatur. Olim, qui non communicassent in anno saltem ter, in Pascha videlicet, Pentecoste, & Natali Domini, inter fideles Catholicos non connumerabantur: sed quum sensim omnis penè refrigerit charitas, in hoc quoque Ecclesiastica disciplina cœpit esse remissior.

Ex Conc.
general. c.
omni. de
poenit. &
remiss.

Ex Conc.
Tolet. &
Elib. de
conf. dist.
2. omni
homo.

C A P.

CAP. XXII. *Quorum admoneri populus, hoc Sacramentum participaturus, maxime debeat.*

August. c. timorem de conse. dist. 2. Matt. 26.

OMnium autem maxime instruendus est populus, ut recta fide accedat, sermone Domini firmiter credens, quo nos edocet Christus, dicens: Hoc est Corpus meum, quod pro vobis tradetur; Hoc facite in meam commemorationem. Quibus verbis & veritatem sui corporis adstruit, & credentibus, digneque suscipientibus, remissionem peccatorum promittit; jubens, ut hoc faciamus in suam commemorationem. Porro, anima, quæ fidem habet, & ejusmodi Christi verbis credit, in memoriam Christi Sacramentum edit, quum secum recogitat, quemadmodum unigenitus Filius Dei, ob perditum hominem Deo Patri reconciliandum, & delendum quod contra nos scriptum erat chirographum, de cælo descendit, semetipsum exinaniverit ac humiliaverit, factus obediens Patri usque ad mortem, mortem autem Crucis. In quo maxima erga nos Dei charitas commendatur, qui unico Filio suo non pepercit, sed pro omnibus nobis à peccati & satanæ vinculis redimendis tradidit illum. Talem ergo fidem & affectum, Deo suggerente, præparare debet in animo suo is, qui Eucharistiam percipit.

CAP. XXIII. *Docendus quoque, cur hoc Sacramentum sub specie panis & vini institutum sit.*

August. in sermone de dedicatione Ecclesie.

Nequè interim negligendum, sed perpetuo inculcandum erit, hoc Sacramentum Corporis & Sanguinis Dominici, sub specie panis & vini institutum esse, ut, præter veritatem Corporis & Sanguinis, quæ in eo continetur & recipitur, quoddam etiam eximium signum nativæ dilectionis & charitatis excitandæ in nobis foret; quemadmodum divus Paulus inquit: Quoniam unus Panis & unum Corpus multi sumus, qui de uno Pane & de uno Calice participamus. Quamobrem ab hujus convivii spirituali participatione longe absunt, qui invidiæ vel odii veneno infecti aut iracundiæ furore repleti fuerint. Monendi itaque sunt qui communicare desiderant, ut, deposita omni similitudine, diligant alterutrum, uti unius corporis membra, ut non sit schisma in corpore, sed in idipsum pro invicem sollicita sint membra.

CAP. XXIV. *Quomodo singulis Dominicis diebus plebs ad audiendam Missam se præparabit.*

c. hoc attenden.

Docendus quoque populus, ut, qui juxta antiquum Ecclesiæ ritum, singulis Do-

minicis diebus ad communicandum Corpori & Sanguini Dominico non se præparat, Missæ saltem Parochiali, hisce aliisque festis diebus, intersit; ut, tametsi inter sacrificantem & assistentes non sit (more illo antiquo) tam frequens Sacramentalis communio, sit saltem sacræ doctrinæ, piæ exhortationis, precationis, laudis, & gratiarum actionis communio; ut sic quodammodo omnes spiritualiter communicent, cum desiderio etiam sacramentaliter communicandi. Ne vero populus ab hac Missæ Parochiali, & ab auditione verbi Dei distrahatur; placuerit Nobis, ut, si quæ sint aliarum Missæ legendæ die Dominico, hæ inchoentur primum post verbi prædicationem finitam; quemadmodum latius in visitatione secundum diversorum locorum mores ordinare studebimus.

dum. de conse. dist. 5. Ex Conc. Carth. c. sacer. de conse. dist. 1.

CAP. XXV. *Docendus populus generatim, quid agatur in Missa.*

Docendus populus generatim, quid agatur in Missa, & quibus partibus consistet. Constat siquidem psalmodia, quem vocamus Introitum, invocatione & gloriosa celebratione sanctissimæ Trinitatis, quæ in Canticis, Kyrie eleison, & Gloria in excelsis Deo, peraguntur; precatione seu collecta, recitatione verborum Prophetarum aut Apostolicorum, quam vocamus Epistolam; sacris Canticis, quæ vocamus Gradualia & Alleluja, & quæ sequuntur, lectione Evangelica, Symboli recitatione, seu professione fidei Catholicæ; Cantico, quod non sine mysterio Offertorium appellatum est; Gratiarum actione, quæ dicta est Præfatio; religiosa commemoratione mortis, consecrationeque Corporis & Sanguinis Dominici, quæ fit in Canone; rursus precatione, inter quas est precatio Dominica: sequitur osculum pacis, Symbolum Christianæ charitatis; mox communio; rursus sacrum Canticum, quod Commune appellatur, & Precatio. Postremo loco, Sacerdos totum populum, velut in suam tutelam receptum, Deo benedictione tradit atque commendat, ut perseveret in affectu pietatis mutuaque charitate, quorum quum admonetur populus, incipiet, nedum credere, sed & sentire, quod in Missa nihil non sit pium ac venerandum.

CAP. XXVI. *Corripiendus abusus eorum, qui ante finitam Missam irreverenter discedunt.*

Corripiendus verò abusus est, quod quidam post adpersam aquam & ante Missæ introitum, exitum faciunt; quidam, post auditum & non intellectum Evangelium, abeunt; aliique, posteaquam Sacerdos dixit, *Suscipite corda, & Gratias agamus*. Atqui tum præ-

Ex Conc. Agat. c. Missæ de conse. dist. 5. & c. sequen.

Cyprian.
c. quando
autem. de
conf. dist.
I.

c. omnes
fideles. de
conf. dist.
I.

præcipue populi partes erant, quando, submissius legente aut tacente Sacerdote, quisque cum Deo loquitur; denique alii, statim post elevationem Corporis & Sanguinis Domini, non expectantes præcipuam Missæ partem, quæ est communio. Antiquissimus ergo Canon populo rememorandus est, qui sic habet: Omnes fideles, qui in solemnitatibus sacris ad Ecclesiam conveniunt, & Scripturas Apostolorum & Euangelium audiant. Qui autem non perseverant in oratione, usque dum Missa peragatur, nec sanctam communionem percipiunt, (quam Nos, ut non exigimus quotidie sacramentalem, saltem spirituales à populo requirimus,) velut inquietudines Ecclesiæ commoventes, convenit communionem privari.

CAP. XXVII. *Docendus populus, quale sit Missæ sacrificium.*

August. de
Trinit. &
in Psalm.
20. c. semel de
conf. dist.
2. & duobus
sequen.
I Pet. 3.
Rom. 6.

Docendus item est populus, quale sit Missæ sacrificium; nempe repræsentativum. Semel quidem Christus mortuus est, iustus pro iniustus: semel in manifestatione sui corporis, in distensione suorum membrorum omnium, verus Deus & verus homo, semel tamen in Cruce pependit, offerens Patri semetipsum hostiam vivam & passibilem, immortalem, vivorum & mortuorum redemptionis efficacem. Et scimus, quia Christus, resurgens à mortuis, jam non moritur; mors illi ultra non dominabitur. Et tamen quotidie immolatur in Sacramento; non quod toties Christus occidatur, sed quod illud unicum Sacrificium mysticis ritibus quotidie renovetur, quotidianaque recordatione mortis Domini (qua liberati sumus) in edendo & potando Carnem & Sanguinem, quæ pro nobis oblata sunt, hoc ipsum repræsentetur, quod olim factum est: facitque oblatio ista Sacramentalis, moneri nos, tanquam videamus præsentem Dominum in Cruce, elicientes subinde nobis ex illo fonte inexhausto gratiam salutarem: immolamusque hostiam pro vivis & defunctis, dum pro illis Patrem per Filii mortem deprecamur.

CAP. XXVIII. *Exequia ac Missæ pro defunctis, quando & cum qua admonitione celebrandæ.*

Exequias ac Missas, quæ pro defunctis peculiariter dicuntur, malumus in alium diem transferri, quam die Dominico celebrari; nisi tamen plebs diei translatione gravaretur. In quibus etiam ad populum fiat admonitio, declareturque, quibus potissimum modis, Dei misericordia pro animabus ambienda sit; sic, ut interim admoneantur hi, qui funebres pompas ac Missas, gloriæ tantum au-

cupandæ causâ, instituunt, perdere mercedem suam. Debet quoque plebs doceri, pium esse, quemadmodum ab Apostolorum temporibus Ecclesia (quæ columna & firmamentum veritatis est) & docuit & observavit, pro defunctis Dominum exorare, & eleemosynas in finis pauperum largiri; atque hæc eis prodesse, qui in communionem Ecclesiæ & signo pacis decesserunt, & qui, cum viverent, hæc sibi ut postea possent prodesse, cooperando meruerunt.

c. non affi-
ma. c.
tempus.
23. q. 2.
Ex Frag.
August.
I Tim. 3.

CAP. XXIX. *Qui ad Exequias evocandi.*

Ad Exequias, quæ extra Civitatem Nostram Coloniam celebrantur, non evocandi Monachi, nec ista cohors levium ac indignorum Sacerdotum: aut, si evocentur, videndum ipsis, ne lasciviant. Quanquam Nobis magis probetur, ut, qui volet, pietate ductus, multiplicari pro defuncto preces, is Monachos in suis Monasteriis, ac Clericos singulos in suis templis, permanere sinat, ibidemque preces ac Missas peragere. Quoniam enim spectat concursus iste, interdum, quam par est, immodestior, quam ad captandam auram popularem? Cavenda vero summopere post Exequias delicata convivia, crapulæ ac comestationes, ne Deus, placandus, magis irretetur.

CAP. XXX. *De Pœnitentiæ partibus.*

In Sacramento Pœnitentiæ explicando, ac recte ministrando, maturitate multa ac diligentia opus est. Veteres Orthodoxi Pœnitentiæ partes tres nobis tradiderunt, Contritionem, Confessionem, ac Satisfactionem, seu fructum Pœnitentiæ dignum. Quanquam Pœnitentiæ, quatenus Sacramentum dicitur, potissimum in absolutione Presbyteri consistat, qua ille, ex virtute verbi & clavium, sibi à Christo traditarum, peccatorem pœnitentem, & in misericordia Dei sperantem, à peccatis suis absolvit. de quibus paulo latius in Enchiridio dicemus.

Ioan. 20.

CAP. XXXI. *Prima Pœnitentiæ pars, Contritio, in suggesto semper pertractanda.*

Prima Pœnitentiæ pars, quum omnis Evangelicæ prædicationis exordium sit, nunquam non est in suggesto pertractanda. Hac enim confugitur ab ira Dei ad misericordiam; hac convertimur ab operibus mortuis ad Deum viventem; hac subducimur à peccati ac diaboli laqueis, ac concorporamur Christo. Vnde à pœnitentiæ præcursor Ioannes, deinde Christus ipse, ac Princeps Apostolorum Petrus, prædicationis Evangelicæ doctrinam sunt exorsii. Pœnitentiæ autem tum recte prædicatur,

Hebr. 6.

Matt. 3.
Act. 2.

Rom. 2. dicatur, quom arguuntur scelera ac flagitia per verbum Dei, & incutitur populo timor iræ, indignationisque ac iusti iudicii Dei, certo certius manentis eos, qui male agunt, ac male agendo perseverant. Subinde vero vino oleum miscendum est, ut ex animo vereque territis ac conuersis promittatur gratia ac misericordia. Ad eum modum Paulus, ad Ephesios scribens: Hoc, inquit, scitote, quod omnis fornicator, aut immundus, aut avarus, quod est idolorum seruitus, non habet hæreditatem in regno Christi & Dei. nemo vos seducat inanibus verbis: propter hæc enim venit ira Dei in filios diffidentie. nolite ergo effici participes eorum. Et iterum ad Galatas: Manifesta autem sunt opera carnis, quæ sunt, fornicatio, immunditia, impudicitia, luxuria, idolorum seruitus, veneficia, inimicitia, contentiones, æmulationes, rixæ, iræ, dissensiones, sectæ, inuidiæ, homicidia, ebrietates, comestiones, & his similia: quæ prædico vobis, sicut prædixi, quoniam, qui talia agunt, regnum Dei non consequentur.

CAP. XXXII. *Neminem non ad Penitentiam invitari.*

Ioan. 6. I Am, quanquam nemo convertatur ad Dominum nisi tractus per Patrem, attamen nemo hic excusationem prætexat quod non trahatur: quod ille semper stet ante ostium pulsans; nimirum per internum & externum verbum commonens, ut convertatur à via nostrâ pessima; & in clamans, quoniam ira, indignatio, tribulatio & angustia in omnem animam hominis operantis malum, gloria autem & honor & pax omni operanti bonum. Hic concussis conscientis commonstrandus est Samaritanus ille, qui infundit vinum & oleum; qui sanat omnes contritos, & alligat omnes contritiones eorum. Filioli mei, inquit divinissimus I Ioan. 2. Ioannes, hæc scribo vobis, ut non peccetis. sed &, si quis peccaverit, advocatum habemus apud Patrem, Iesum Christum iustum; & ipse est propitiatio pro peccatis nostris; non pro nostris autem tantum, sed & pro totius mundi. Hæc est doctrina, quæ docet mori mundo, & vivere Christo.

CAP. XXXIII. *Presbyter, qui à Confessionibus est, qualis esse debeat.*

DE Confessione, & quotuplex sit, alibi dicemus. Tantum, quod ad eam, quæ Sacerdoti privatim fit, attinet, paucis admonebimus. Primum, magnopere necessarium iudicamus, ut Sacerdos, qui à Confessionibus est, fit integer, eruditus, ac silentii tenax: alioqui, si ad quæstum intentus sit, si ad malum sollicitus, si curiosior explorator sit, si pertinacibus

blandiatur, si intricatam conscientiam extricare nesciat, si denique vel ebriosus, vel iracundus, vel levis, vel secreti minime tenax, dissipandis magis quam pascendis ovibus videbitur idoneus.

CAP. XXXIV. *Quid confitentem docebit Presbyter Confessarius.*

Imprimis autem, qui huic muneri intentus est, docebit confitentem, ne ambiguis ac perplexis sermonibus se remoretur, & percontando cogatur velut expiscari crimina, (quod sæpenumero periculosum est,) sed simpliciter, tanquam coram Deo, aperiat lethalia crimina, & quæ conscientiam onerant ac lædunt; quod ea, quæ contra conscientiam aguntur, ædificent ad gehennam. Atque ibi maxime opus est Sacerdote iudice, discernente inter lepram & non lepram. Rom. 14.

CAP. XXXV. *Remedium pro ratione morbi adhibendum.*

QVod omnibus Christianis præcepit Paulus, dicens: Rogamus autem vos fratres, corripite inquietos, consolamini pusillanimes, suscipite infirmos, patientes estote ad omnes; hoc eum, qui à confessionibus est, maxime convenit observare; nimirum ut consolando erigat pusillanimes per immensam Dei misericordiam; præfractos autem objurget, tremendumque Dei iudicium ante oculos ponat. Denique, uti prudentissimus Medicus, pro morbi qualitate temperabit medicinam; obfuturus magis quam profuturus, si putaverit uno collyrio omnium mederi morbis. Monendi ergo, qui confitentur, singuli secundum ordinem, statum, ac ætatem, atque id per locos quosdam communes, ex Scriptura depromptos; quos in numero habere debet Parochus.

CAP. XXXVI. *Nimis anxii, quomodo tranquillandi.*

QVI nimis anxii sunt in repetenda confessione vel iteranda apud alium Sacerdotem, vel etiam in enumerandis circumstantiis; quales sunt quidam, qui, quantumvis confitendo, conscientiam tamen vix tranquillare possunt; docendi erunt, Deum (cui omnia patent) sinceritatem tantum cordis à nobis requirere, nec tam severum esse exactorem, qui conscientiam, ob unam vel ob aliam delicti circumstantiam, inter confitendum non dedita opera neglectam, perpetuo turbatam esse velit. Nam, quis omnes erratus suos enumeraverit? quem admodum David ait: Delicta quis intelligit? ab occultis meis munda me Domine. Psal. 18.

CAP. XXXVII. *Moderatio in casibus reservatis.*

IN occultis delictis, ex reservatione casuum, compertum habemus, nonnihil mali interdum accidere; vel quod peccator, non habens in promptu Sacerdotem qui illum absolvat, confiteri vel differt vel contemnit; vel quod, qui minores aetate sunt vel mulieres, difficile adducantur, ut ex suis Parochiis non sine levi suspicione ad Nos seu Commissarios Nostros proficiantur. Quare, ut consulamus & verendia & fama, visum Nobis est, hanc potestatem Nostram absolvendi à peccatis & casibus Nostrae absolutioni reservatis, (occultis tamen) omnibus Parochis per Dioecesim Nostram constitutis, rite vocatis, delegare; modo tamen Vicariorum Nostrorum in Pontificalibus consilium requirant ac adhibeant: Nostri tamen Suffraganeis potestatem facientes, aliter in Dioecesibus suis, uti consultius videtur, super hac re ordinandi.

CAP. XXXVIII. *Publica poenitentiae usus in Ecclesiam revocandus.*

IN publicis vero criminibus, quemadmodum necesse est, ita jubemus ad Canones antiquos publicae poenitentiae regredi, atque adeo ad Christi & sui discipuli Pauli institutum reverti, qui ad Corinthios exemplo ostendit, quomodo oporteat Ecclesiam, in publice peccantem, animadvertere, donec ipsi publice peracta poenitentia satisfecerit. de quo fusius dicemus, sub titulo, de Iurisdictione Ecclesiastica contentiosa.

I Cor. 5.

CAP. XXXIX. *Recitata Confessione, quid a gendum per Parochum.*

Peracta Confessione, sub absolutionem Sacerdos monebit Confitentem, ut, quod admissum est, detestetur, ut sic deinceps vitam instituatur, ne in ullum lethale crimen posthac incidat; quemadmodum Christus ad mulierem dixit: Vade, & noli amplius peccare. Utque, eum affectum habens, credat, per Dei misericordiam virtute Sanguinis Christi, per absolutionem impartienda in verbo ejus, sibi remissum iri peccata. Injungat etiam illi, fructum dignum poenitentiae facere; ac tum denique imponat manum, ac absolvat Confitentem.

Ionn. 8.

CAP. XL. *In Matrimonii Sacramento quid agatur.*

DVm Matrimonio jungunt Parochi virum ac mulierem, docebunt, Matrimonium

institutum esse à Deo, confirmatum per Christum, ut Genesios secundo & Matthaei 19 legimus. Quod Sacramentum, si quis, sicut decet, acceperit, accedente sacerdotali precatione, confert donum Spiritus, quo vir diligat uxorem amore casto, sicut Christus dilexit Ecclesiam; mulier vicissim, propter Christum, amet reverenturque virum suum, uti Dominum; uterque liberos (si dentur) summa cura instituatur ad Christianam pietatem. Copiosam monendi materiam Paulus, ad Ephes. 5, subministrat.

Gen. 2.
Mat. 19.

Ephes. 5.

CAP. XLI. *Quemadmodum monendi sunt, qui Matrimonium contrahere affectant.*

QUUM Matrimonium ante lapsum Adae propter procreandos liberos institutum, ac benedictione Dei firmatum sit, qua dixit ille; Crescite & multiplicamini, & replete terram; peculiariter autem homini; Erunt duo in carne una; propterea relinquet homo patrem & matrem suam, & adhærebit uxori suae; nec ratio conjunctionis seu benedictio post lapsum defecerit; sed tantum, quod sanis potuit esse officium, id ægrotis factum etiam sit remedium, dum utriusque sexus infirmitas, propendens in ruinam turpitudinis, rectè excipitur honestate nuptiarum; quemadmodum divus Paulus ait; Vnusquisque uxorem suam habeat propter fornicationem, nimirum vitandam: Monendi sunt, qui Matrimonium contrahere affectant, ne alius affectus ipsos huc rapiat; ut sit honorabile conjugium ac cubile impollutum. Nam si neque ob prolem suscitandam, neque ob fornicationem vitandam, sed potius divitiarum aut opum nanciscendarum aut alterius rei gratia, Matrimonium contrahatur; perperam agitur, ac graviter in Sacramentum peccatur. Hic, quæ Tobiae 6, 7 & 8 scribuntur, enarrari, proponi, ac doceri conveniet. Vbi locus pulcherrimus est, exemplo commonstrans, quemadmodum bona uxor donum Dei sit, debitum timenti Dominum; quomodo in timore Dei apparentibus, non luxuriae causa, sed sola posteritatis dilectione, in qua benedicatur nomen Dei in secula, petenda; quo pacto, conjugii conscriptione facta, tradenda; quemadmodum etiam convivium nuptiale cum laude & benedictione Dei agendum; denique, quomodo precandus sit Deus per conjuges, ut benedictionem suam in ipsos, quos conjunxit, impleat. Hæc enim decent sanctorum filios; qui non debent ita conjungi, sicut gentes quæ ignorant Deum. Eritque horrendum illud exemplum, de septem Saræ viris, à dæmonio occisis, replicandum. His namque (ut Raphael Angelus apud Tobiam ait) qui conjugium ita suscipiunt, ut Deum à se & sua mente excludant, & suæ libi-

Aug. de
Gen. ad
literam, li.
9. c. 3. &
seq.
Gen. 1.
Gen. 2.

I Cor. 7.

libidini ita vacent sicut equus & mulus in quibus non est intellectus, dæmonium malum dominatur. Quamobrem vehementer comprobamus illum morem, quo, Matrimonio jungendi, ante Ecclesiasticam conjunctionem jejunio se præparant, & sacram Eucharistiam sumunt.

CAP. XLII. *Matrimonium tria completi.*

Ang. de
Genesi ad
litteram
lib. 9. c. 7.
tom. 3.

DOcendi itaque breviter, Matrimonium tria completi, fidem, prolem, & Sacramentum. In fide attenditur, ne, præter vinculum conjugale, cum altera vel altero concubatur. in prole, ut amanter suscipiatur, benigne nutriatur, religiose educetur. in Sacramento autem, ne conjugium separetur, neve dimissus aut dimissa, etiam prolis causa, alteri conjugatur.

CAP. XLIII. *Pium votum, & in clandestine contrahentes censura.*

Ex Ca-
non. Eua-
ngel. risti.

OPtandum, ut Canon Euaristi Pontificis Concilio generali renovetur, tollanturque illa clandestina matrimonia, quæ, in vitis parentibus ac propinquis, Veneris potius quam Dei causa contrahuntur. Nam quanta ex his clandestinis matrimoniis mala suboriantur, in aperto est. Interea vero, donec Ecclesia de hoc prospiciat, si non irrita, prohibita saltem sint; & pænæ Canonice, hoc est, excommunicationi, contrahentes & qui his ope aut consilio adfuerint, subjaceant: quam nec tam facile, nisi Ecclesiæ satisfiat, tolli, admodum expedire, Nobis videtur. Quantum fieri potest, cavebit Parochus, ne liberos citra parentum auctoritatem conjugat. Quod si parentes negligentes fuerint, aut, in admittendo matrimonio jam contracto, rigidiores negatores; admonabit eos, ut liberos maturæ ætatis elocent, neve vinculo, jam per Ecclesiam indissolubili, pertinacius oblectentur.

CAP. XLIV. *Conjunctio conjugum in facie Ecclesiæ peragenda.*

Conjunctionem, per Sacerdotem, cum benedictione sacerdotali ac precibus, inter Missarum solemniam in templo secundum antiquos Canones & Ecclesiasticum ritum fieri, decernimus. Superbia ac fastu tumidis, qui in privatis domiciliis malunt quam in templo, ubi Ecclesia convenit ac jungendis bene precatur, copulari, quis non inepte opposuerit illud Paulinum: Num Ecclesiam Dei contemnit? Nec Sacerdos antè quoslibet conjugat, nisi edictis aut proclamationibus tribus, publice è suggesto ad populum factis,

I Cor.
II.

præcedentibus, ob multas ac varias fraudes evitandas. Contra hæc haud facile, sed tantum ubi ratio admodum necessaria hoc ipsum fieri postulaverit, idque non nisi causa cognita, dispensabitur.

CAP. XLV. *Peregrinos & ignotos, sine legitimo testimonio, non conjugendos.*

Peregrini & ignoti non conjugantur, nisi legitimis testimoniis doceant, se, ubi ante versati fuerint, nullis matrimonii vinculis adstringi, ipsisque per suum Parochum licere, per alium Parochum copulari.

CAP. XLVI. *In gradibus consanguinitatis ac affinitatis, Concilium generale observandum.*

Quod ad gradus consanguinitatis ac affinitatis attinet, qui matrimonium contrahendum ac contractum dirimunt, decretum Concilii generalis observabitur. Hic si Parochi in dinumeratione graduum addubitaverint, peritiores consulent. Vbi Romanus Pontifex dispensatorio diplomate matrimonium, secus contractum, approbandum jusserit, examinentur causæ diligentius, quæ dispensationem extorserunt. Quæ si comperiantur aliter, quam narratum est, se habere, non dubium est, dispensationem nullius roboris esse.

Ex Conc.
gener. c.
non debet
de consan-
& affi.

CAP. XLVII. *Ludicra tollenda.*

Ludicra illa, quæ in templis post conjunctionem Sacerdotalem fieri consueverunt, veluti in pulsando sponso, atque alia ejusdem generis, penitus tollantur. Nam res seria, quam Deus ipse instituit, benedixit, in violabilemque decrevit, agitur.

CAP. XLVIII. *De sacro Ordine dictum esse prius.*

De sacro Ordine, & quæ salutis gratia hoc Sacramento conferatur, quæ denique in eodem Sacramento conferendo observari oporteat; titulo primo, qui de munere Episcopali est, abunde diximus.

CAP. XLIX. *Cur adhibeatur Extrema unctio.*

Restat Extrema unctio, quæ (quoniam in morte extrema lucta est) adhibetur, ut vel convalescat ægrotus, si Deo ita visum, vel fide bonaque spe obdormiat in Domino.

CAP. L. *Quomodo impendenda Vnctio extrema.*

E St autem Vnctio impendenda cum expositione Vnctionis & mandati Apostolici, quod sic habet: Infirmatur quis in vobis? inducat Presbyteros Ecclesie, ut orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini; & oratio fidei salvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus; & si in peccatis sit, remittentur ei. Postremo loco adhibebit Parochus admonitionem preparationis ad mortem; quemadmodum Enchiridion docebit.

Iac. vli.

CAP. LI. *A sepultura nemo, in communione decedens, repellendus.*

Q uod ad sepulturam attinet, quis poterit negare, rem longe piissimam esse, & in veteri & in nova lege accurate observatam, ut Christianorum (qui spem resurrectionis habent) corpora, non pecudum more disjiciantur, sed in cœmeterii sinum recondantur,

Gen. 23. 25.

quod etiam alto mysterio non caret? Ab hac ergo sepultura nemo Christianus, qui in communione decessit Ecclesie, arceatur, et si casu mortuus fuerit. Quum enim communicabatur viventi, & mortuo communicandum est. Soli vero hæretici, excommunicati, publici latrones, & hi, qui sibi mortem, criminis conscientia adacti, consciverunt; & quos in peccato letali, nullis pœnitentiæ signis præcedentibus, decessisse constiterit, prohibeantur.

c. ex parte de sepult.

CAP. LII. *Quam admonitionem in sepulturis & exequiis fieri oporteat.*

I N sepulturis autem & Exequiis, mortalitatis atque hujus calamitosæ vitæ admonitio diligens fiat; atque excitandi inter alia præfentes, ut recogitent, sibi eodem modo hinc excedendum esse, sese in hac terra peregrinos agere, aliam autem inquirere, ad quam semper oporteat suspirare. Nam, quo pacto ad exorandam pro defunctis Dei misericordiam commonendi sint, supra diximus.

Heb. II.

P A R S O C T A V A.

CAP. I. *De victu Parochorum.*

Ex Cont. Tolet. II. c. 8.

S Vperest, ut de victu Parochorum dispiciamus. Hic inprimis, quod Christus docuit, & sacri Canones maxime serio præceperunt, præmittendum duximus: nempe ut Sacramenta Ecclesiastica gratis ministrantur; dicente Domino: Gratis accepistis, gratis date. Quamobrem neque pro baptizandis consignandisque fidelibus, neque pro collatione Chrismatum, vel promotionibus graduum, neque aliis Sacramentis distribuendis, precia quælibet vel præmia, nisi quid voluntariè offeratur, recipienda sunt. Neminem quoque ad quæstuosas Exequias cogi, aut pro sepultura munus aut precium exigi volumus, secundum Canonicas sanctiones; Custodi interim ac vespilloni de sua mercede nihil detrahentes.

Matt. 10. Ex Cont. Tribu. rensi ac Varensi. c. in Ecclesiastico. c. precipiendum 13. q. 2.

CAP. II. *Parochis victus necessarius suppeditandus.*

A T, quum lex Divina præcipiat, non alligandum os bovi trituranti, quod utique, non boum causâ sed propter nos dictum, Christus in Euangelio explicat: Dignus, inquit, est mercenarius mercede sua. ac Paulus toto capite 9 primæ ad Corinth. confirmat: Quis enim militat suis stipendiis un-

Dent. 25. 1 Tim. 5. Matt. 10. 1 Cor. 9.

quam? quis plantat vineam, & de fructu ejus non edit? quis pascit gregem, & de lacte gregis non manducat? neque enim magnum est, si, qui spiritualia seminant, carnalia etiam metant. Quamobrem dispiciendum est, ut Parochis, Euangelii prædicatoribus, certa ac competens ministratio victus & vestitus fiat, idque ad eum modum, ne, in administrandis Sacramentis quippiam exigendo, oneri sint Parochianis, aut cibum, vicatim discurrendo, emendicare cogantur; quo nihil turpius aut sordidius.

CAP. III. *Vicecuratos, quos vocant, ex proventibus Ecclesie congruam sustentationem recepturos.*

I Mprimis igitur, qui per Vicarios seu Vicecuratos Ecclesias Parochiales regendi potestatem à Nobis acceperunt, iisdem Vicariis tantam, ex proventibus Ecclesie, partem assignabunt, qua vitam congruè sustentare possint. Quod Nos inter visitandum, pro ratione locorum ac Parochiarum ut fiat, ordinabimus.

CAP. IV. *Qui Ecclesias unitas habent, Vicariis perpetuis portionem congruam assignare oportere.*

E cclesie Cathedrales ac Collegiatae, item Monachi seu Religiosi, qui Ecclesias

De præben. c. 11. gnis. lib. 6. c. 6.